

לפני 25 שנה

הרימוז נתן ריחוק... כמו בתסריט מצחיק, היה זה תורה של חיפה להעניק השנה את התואר מלכת-היופי, והיה זה ראש העיר, אבא חושי, שהכתיר את המלכות כלוויית נשיקה מצלצלת. בשער הגיליון: אילנה כרמל, מלכת היופי של ישראל תשס"ו.

בגיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פירסם העורך רשימה מסכמת על הצדדים הציבוריים של פרישת קסטנר שהגיעה לקיצה באותו השבוע, תחת הכותרת "מישפט שרת" במדור "מישפט" פורסם סיקורו של כתב-השבוע עמנואל פרת על נאומי הסיום במישפט קסטנר. בסידרה "הוסיטאן", שהשפיה את השחיתות של אבות העיר חיפה, תוארה חוכמת שירים אנונימית שהיללה את אבא חושי וחבריו, ויצאה בנגות "העולם הזה" וכתבותיו. הבולט במשוררי החוכמת היה הפיומנאי יעקב ארלנד ("עץ

מישפט קסטנר-גריןולד: סוף * קלאוס קינסקי, ידיו

הגוי והמכות * עזריאל קרליבך וקשר הטיפשים

העם

הפצצה השלישית

ישנם רגעים בחייו של עם, כשהמדינה כולה מוכה תדהמה. כך קרה השבוע כאשר שמעו מאת אלפי האזרחים במדינתנו, כי נשיא בית-הדין המיוחד בירושלים מצא, שמלכיאל גרינוולד צדק ברוב האשמותיו הנוראות נגד ד"ר רוי דולף ישראל קסטנר.

כבר ברגע הראשון של הזעזוע נתגלה באופן חותך מה אדיר המרחק בין העם קן המיפלגתי הממוצע לבין האזרח הפשוט. רוב רובם של העסקנים, אנשי הקואליציה והאופוזיציה כאחד, גימגמו בבהלה, הרי כיוונו מחדש כי למעשה אין כל הבדל בין מרבית המיפלגות, וכי הן שותפות למישטר הקיים. ואילו האזרחים הפשוטים הוכיחו באופן ספונטאני את בריאותו היסודית של העם: הם לא שמחו לאידו של קסטנר, אולם הם שמחו שנמצא שופט אמיץ-לב.

טפילים על הגוף. פסק-הדין התפוצץ כפצצה במערכת הבחירות. אופייני לריי קבון של החיים המיפלגתיים בארץ, שכל שלוש הפצצות שהסעירו במערכת הנוכחית את דעת-הקהל לא יזומו על-ידי מיפלגות, אלא על-ידי אנשים בלתי-תלויים:

- גילוי שערוריית חיפה, פרי עובי דתם של עיתונאים בלתי-תלויים.
- הוקעת עלילת רצח ארלוזורוב, תוצאה מקרית של הרצאה מקרית של איש-עסקים בלתי-תלוי.
- חשיפת פרשת קסטנר, בידי שופט בלתי-תלוי, עקב יומתו של אזרח פרטי. לא היה זה מיקרה. המיפלגות הישראליות אינן מדריכות את התודעה הפוליטית של הציבור. הן טפילים על גופו הפוליטי.

היסטוריה

קריאה לרומל

הוויכוח על פסק-דין במישפט קסטנר-גרינוולד עוד סער בכל תנופתו, כשיצא אלוף משה כרמל באסיפת-בחירות של מיפלגת אחדות-העבודה, בהשמיע האשמה נוראה נוספת: בשעה שהפלמ"ח התר כונן ב-1941 ללחום נגד הפילדמרשל אר-וין רומל, במיקרה שהוא יגיע בראש שועליה-המדבר לארץ, הציעו מנהיגי היישוב לפתוח במשא-ומתן עם הגרמנים, בניסיון לשכנעם שהיישוב יוכל לעזור למאמציהם המילחמתיים, ולכן לא כדאי להם להשמידו. האלוף לא הוכיר שום שם. אולם בשיחות פרטיות לא הסתירו אלופי הפלמ"ח למי הם מתכוונים: אחד משלושת ראשי המדינה.

חולדות

בנו של היהודי זים

פייט הארלאן, מפיק הסרטים הגרמני הנודע, היה אנטישמי ומשרת המישטר

השופט הזה

"העולם הזה" 924 התאריך: 30.6.1955

הסכין המשולטת

חדשות פאריס

בצרפת אסור לרתם. אחד שריחם כאן קיבל 15 חודשי-מאסר. המדובר באחד שהיה ראש המדור למלחמה בי סמים משכרים במישרת פאריס. יום אחד תפסו אותו כשהוא מוביל אפי' יום במכוניתו המישטרית אל אחד, מרקיו קשיש ומכובד. הוא טען להגנתו ששעה מתוך רגש-רחמים הואיל והמרר קר היה אומלל מאוד. המרקיו קיבל קנס. מה יהיה?

ביומן הקולנוע הראו מירוש מכור גיות באמריקה. מכונית אחת התרסקה בקול נפץ, השנייה עלתה באש, השלישית קפצה מעל הראשונות והמשיכה כאילו לא קרה דבר, וכל האחרות עלו על מקפצות משופעות וקפצו באוויר כאילו היו דגים מעופפים. לבסוף הכי ריז הקריין: "קטע זה הוצג במיס' גרת חילופי תרבות צרפת-אמריקה". הקהל צחק.

יום לאחר מזה נהרגו 85 איש במי' רוח מכוניות ואף אחד לא צחק, כי המירוצ נמשך ולא היה זמן לצחוק. מנה כ"ץ מציג כאן תערוכה. גועל נפש כזה לא ראו כאן מזמן. אבל התמונות נמכרות כאילו היו נקניקיות חמות. המיטגרות בעצמן מוכרות את התמונות — כל כך יפות. מתאימות לכל חדר מודרני. בצד עומד פסל אחד מעשי ידיו של מנה כ"ץ, יוצא מהכלל. הוא יכול להרשות לעצמו להיות פסל בחדר עליון, מפני שאף אחד אינו קר נה פסלים.

גם פרנקל מציג תערוכה. הוא שיי נה את שמו לפרנקל, וחושב שאולי לא יכירו אותו. אבל מכירים. אביגדור אריכא עומד לפתוח תערוכה כה בקופנהגן, ולאחר זאת תערוכה באחת הגלריות הגדולות של פאריס. עמום קינן

אנשים

● אמר עורך מעריב, ד"ר עזריאל קרליבך, בהביעו דעתו של פסק-הדין במישפט קסטנר: "הטיפשים כרכו את מפא"י וקסטנר ביחד, ועלשיו גם הפיק' חים אינם יכולים להתיר את הקשר".

● חשבון עם מבקרי-הספרות עשה הסופר זלמן (פנודי הגיבור) שניאור בהרצאה באולם אוהל, שם אמר: "המבק' רים הם מלמדים האזרחים ברצועות הצ' לפה והמציצים מחרתי מערכות העיתונאים".

● בתגובה למישאל שערך מעריב על השאלה כיצד משפיע השרב על מלאכת היצירה של סופרים ואמנים, השיב הר משורר נתן אלתרמן: "אני נגד כל מישאל. למה? זה כבר נושא למישאל שני".

דולף הרסט הבן * בעל שרשרת-העיתור גים הגדולה ביותר בארצות-הברית, כי בן-גוריון הוא המוס'מות ואילו שרת אדם מתון. בשבוע שעבר, כשבא הרסט (47), בעל הפנים הצעירות, לארץ, ציפתה לו ההפתעה של חייו. דויד בן-גוריון נתר גלה לו כאדם הברי, פשרני, המוכן לשלום מידי. ואילו משה שרת היה קיצוני ותוק-פני, ולא איפשר להרסט לפתוח את הפה במשך חצי שעה.

לבסוף התרגו הרסט. כששאלו ראשי הממשלה (שרת) לתפארת המליצה "מה היית אתה עושה?" והמשיך מייד ב"דבריו, שיסע אותו האזרח באירוניה: "אתה באמת רוצה שאענה?"

הרסט הוא יורש קיסרות העיתונות הצהובה. היה זה אביו שהמציא לפני דור את סוג העיתונים הסנסציוניים, הדפיסם על נייר צהוב וזול, וגרם על-ידי כך ליצירת המושג "עיתונות צהובה". אולם הרסט עצמו לא רדף סנסציות, ונתגלה כפרשן רציני ומעמיק ביותר. מסקנתו העיקרית בענייני המרחב: ישראל זקוקה לשלום עם הערבים. המועמד האמיתי לכריתת שלום כזה הוא גמאל עבד-אל-נאצר, שליט מצריים שקסם להרסט.

כשחדרה כתבת העולם הזה אל חדרו בבית-המלון זן, בשעות המאוחרות של הערב, לפני יציאתו מן הארץ, מצאה את

● אביה של החטופה המפורסמת פ"ר רישיה הרסט. ● אביו של הרסט שימש אב"ט-פוט לגיבור הסרט האזרח קיין שעשה אורטון וולט. איל-העיתונות אמר: "אני אעשה לכם את המיחממה — ואתם תספוקו לי חדשות ממנה..."

השופט בנימין הלוי

לפני פסק-הדין במישפט קסטנר-גרינוולד, בעת צאתו מלישפטו, לבוש בגלימתו, אל עבר אולם בית-המישפט בירושלים, קסטנר נגד מלכיאל גרינוולד. הוא קבע כי רודולף קסטנר, מכר את נפשו לטש"ן.